

Narodowy Plan
Rozwoju 2004-2006

NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO ROZWOJU REGIONALNEGO

WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW Z FUNDUSZY
STRUKTURALNYCH I FUNDUSZU SPÓJNOŚCI
W RAMACH
NARODOWEGO PLANU ROZWOJU 2004-2006
ORAZ
NARODOWYCH STRATEGICZNYCH RAM ODNIESIENIA
2007-2013

INFORMACJA MIESIĘCZNA ZA STYCZEŃ 2008 R.

WARSZAWA, LUTY 2008 R.

DEPARTAMENT KOORDYNACJI I ZARZĄDZANIA PODSTAWAMI WSPARCIA WSPÓLNOTY

Wstęp

Rok 2008 jest szczególnym okresem wdrażania polityki regionalnej w Polsce. Z jednej strony dobiega bowiem końca realizacja Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006, z drugiej zaś rozpoczęło się faktyczne wdrażanie programów operacyjnych realizowanych w ramach Narodowej Strategii Spójności 2007-2013.

2004-2006

Według stanu na koniec stycznia 2008 r. kwota wydatków wypłaconych z kont programowych na rzecz beneficjentów od początku uruchomienia programów osiągnęła poziom ponad 22,47 mld zł, co stanowi blisko 73% alokacji dostępnej dla Polski na lata 2004-2006. W tym samym okresie strona polska skierowała do Komisji Europejskiej (KE) wnioski o refundację o łącznej wartości 5,08 mld EUR (59% alokacji), natomiast KE przekazała tytułem płatności pośrednich kwotę 4,79 mld EUR (56% alokacji). W przypadku Funduszu Spójności wartość wniosków przekazanych do KE od początku uruchomienia programu do końca stycznia 2008 r. wyniosła blisko 2,3 mld EUR, co stanowi 40,6% dostępnej alokacji. W tym samym okresie KE przekazała stronie polskiej środki w wysokości ponad 2,1 mld EUR, co stanowi 38% dostępnej alokacji w ramach Funduszu Spójności.

2007-2013

W styczniu 2008 r. zakończył się proces weryfikacji list projektów kluczowych dla krajowych programów operacyjnych perspektywy finansowej 2007-2013: *Infrastruktura i Środowisko* (PO IiŚ), *Innowacyjna Gospodarka* (PO IG) oraz *Rozwój Polski Wschodniej* (PO RPW). Obecnie na listach indywidualnych projektów kluczowych znajdują się 433 projekty, w tym 365 podstawowych oraz 68 rezerwowych. Uwolnione w wyniku weryfikacji środki w wysokości 29 343,46 mln zł, które dotychczas alokowane były na projekty indywidualne, zostaną przeznaczone na projekty wyłaniane w trybie konkursowym.

W dniu 22 stycznia 2008 r. wpłynęła zaliczka dla Regionalnego Programu Operacyjnego *Województwa Świętokrzyskiego* w wysokości 14 516 145,32 EUR. Tym samym łączna kwota zaliczek przekazanych przez Komisję Europejską stronie polskiej wyniosła wg stanu na koniec stycznia 2008 r. 1 418 466 983,97 EUR.

Na zatwierdzenie przez KE oczekują dwa Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej: Program Współpracy Transgranicznej *Polska (Województwo Zachodniopomorskie) – Niemcy (Meklemburgia/Pomorze Wschodnie-Brandenburgia)* oraz Program Współpracy Transgranicznej *Polska (Województwo Lubuskie) - Niemcy (Brandenburgia)*, dla którego strona polska pełni funkcję Instytucji Zarządzającej. Ich akceptacja planowana jest do końca I kwartału 2008 r.

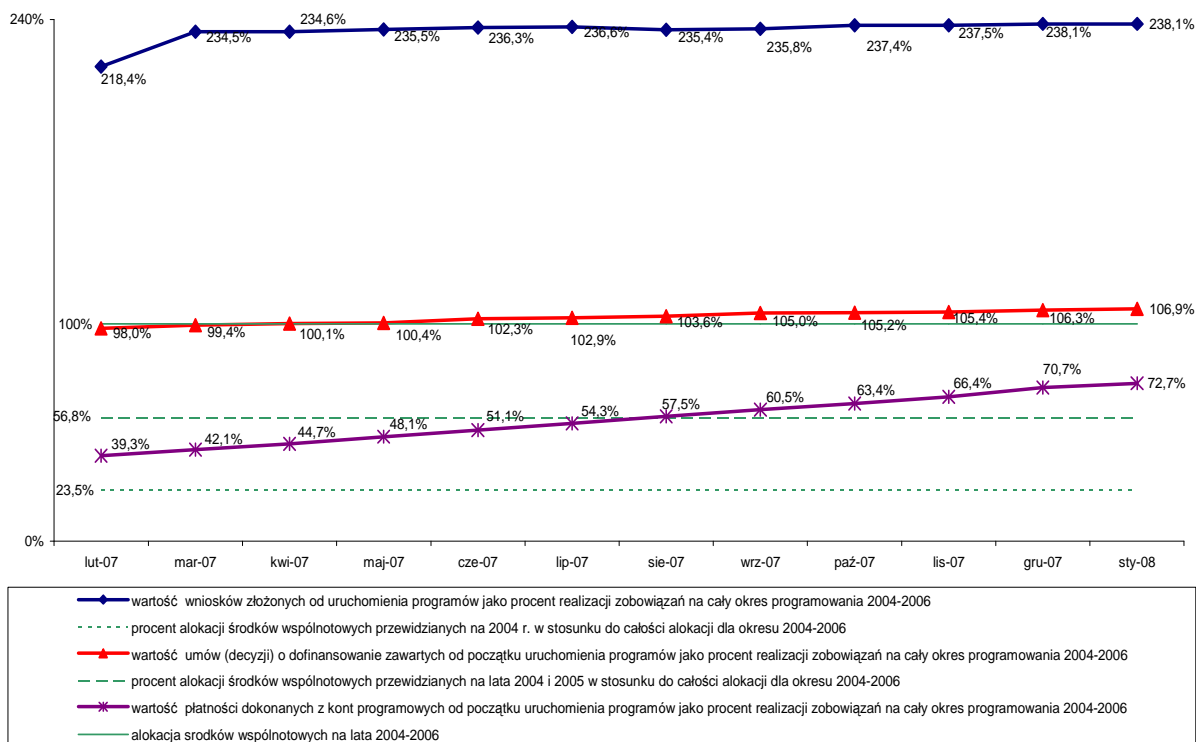
I. Perspektywa finansowa 2004-2006

1. Poziom wykorzystania alokacji na lata 2004-2006¹

Kwota środków wypłaconych z kont programowych w styczniu 2008 r. wyniosła 615 mln zł. Najwyższy poziom płatności w styczniu 2008 r. zanotowano w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego – ponad 273 mln zł. Najmniej zaawansowanym programem pod względem finansowym pozostaje SPO *Rybołówstwo i przetwórstwo ryb*, w którym w styczniu 2008 r. nie odnotowano płatności na rzecz beneficjentów².

Poniższy wykres przedstawia dynamikę absorpcji środków wspólnotowych w skali Podstaw Wsparcia Wspólnoty i programów dwóch Inicjatyw Wspólnotowych, w okresie luty 2007 r.- styczeń 2008 r.

Wykres 1. Wartość złożonych wniosków, podpisanych umów o dofinansowanie oraz płatności zrealizowanych z funduszy strukturalnych w ramach programów operacyjnych oraz IW EQUAL i INTERREG IIIA jako procent realizacji zobowiązań na lata 2004 - 2006 wg stanu na koniec stycznia 2008 r. (zastosowany kurs: 1 EUR =3,6015 PLN)³.

Źródło: opracowanie własne MRR

¹ Do wycieszenia alokacji środków z funduszy strukturalnych wyrażonej w PLN, na potrzeby wskazania procentowego poziomu jej wykorzystania, wykorzystano wartość alokacji wynikającą z decyzji KE zatwierdzającej dany program oraz kurs Europejskiego Banku Centralnego z przedostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, którego dotyczy informacja miesięczna.

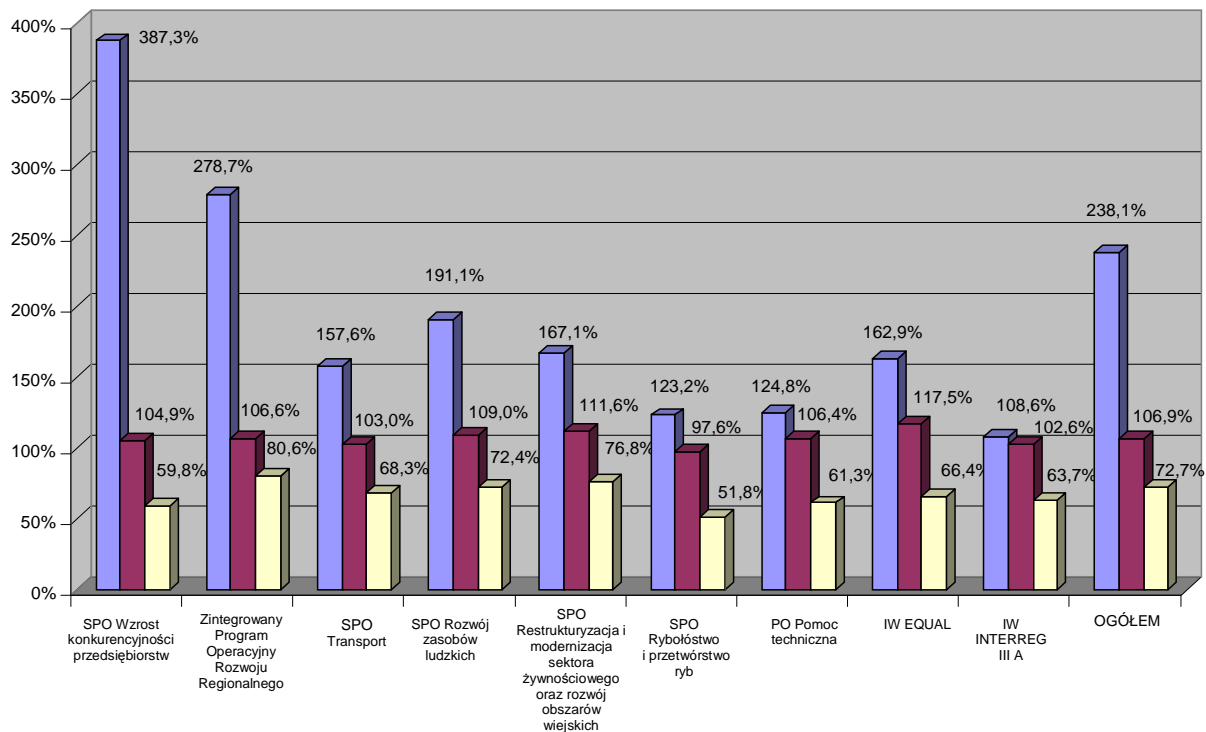
² Kwota dotycząca poziomu płatności w SPO *Rybołówstwo i przetwórstwo ryb* przedstawiona w tabeli 1 wynika z korekty poziomu płatności wykazanej na koniec grudnia 2007 r.

³ Wartości procentowe różnią się od danych przedstawionych w *Informacji...* za okres od 1 do 31 grudnia 2007 r. z uwagi na zmianę kursu EUR względem PLN.

Do końca stycznia 2008 r. w ramach programów współfinansowanych z funduszy strukturalnych zawarto ok. 85,6 tys. umów o dofinansowanie o łącznej wartości ponad 33 mld zł, co stanowi ok. 106,9% alokacji na lata 2004-2006.

Poniższy wykres przedstawia stopień realizacji programów operacyjnych i programów Inicjatyw Wspólnotowych według stanu na koniec stycznia 2008 r.

Wykres 2. Wartość złożonych wniosków, podpisanych umów o dofinansowanie oraz płatności zrealizowanych z funduszy strukturalnych w ramach programów operacyjnych oraz IW EQUAL i INTERREG IIIA jako procent realizacji zobowiązań na lata 2004-2006, wg stanu na koniec stycznia 2008 r. (zastosowany kurs: 1 EUR =3,6015 PLN).

- wartość wniosków złożonych od uruchomienia programu jako procent realizacji zobowiązań na cały okres programowania 2004-2006
- wartość umów (decyzji) o dofinansowanie zawartych od początku uruchomienia programu jako procent realizacji zobowiązań na cały okres programowania 2004-2006
- wartość płatności dokonanych z kont programowych od początku uruchomienia programu jako procent realizacji zobowiązań na cały okres programowania 2004-2006

Źródło: opracowanie własne MRR

Poziom płatności z kont programowych każdego z programów operacyjnych w styczniu 2008 r. oraz narastająco od początku uruchomienia programów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Płatności z kont programowych w poszczególnych programach operacyjnych (mln PLN).

PROGRAM OPERACYJNY		Płatności na koniec stycznia 2008	Płatności na koniec stycznia 2008 jako % alokacji*	Płatność w styczniu 2008 ⁴
SPO WKP		2 696,0	60%	93,1
ZPORR	ERDF	7 676,9	84%	235,1
	ESF	942,5	60%	38,2
	OGÓŁEM	8 619,4	81%	273,3
SPO Transport**		2 861,9	68%	87,7
SPO RZL		3 831,5	72%	25,0
SPO Restrukturyzacja...		3 298,3	77%	72,4
SPO Rybołówstwo...		376,5	52%	0,2
PO PT		62,5	61%	3,8
IW EQUAL		320,2	66%	38,0
IW INTERREG	Polska-Białoruś-Ukraina***	90,0	66%	6,7
	Polska-Słowacja***	32,6	86%	0,4
	Polska-Meklemburgia-Pomorze Przednie/Brandenburgia	68,3	63%	1,4
	Polska-Brandenburgia	80,4	74%	8,1
	Polska-Saksonia	62,4	65%	0,2
	Polska-Czechy	46,7	72%	4,4
	Polska-Litwa-Rosja (obwód kaliningradzki)	25,1	29%	0,4
	OGÓŁEM	405,6	64%	21,6
OGÓŁEM		22 471,8	73%	615,0

* przyjęto kurs 1EUR=3,6015 PLN

** Dane uwzględniają wartość zweryfikowanych i zatwierdzonych do wypłaty wniosków o płatność, które nie zostały wypłacone na rzecz beneficjentów z powodu czasowego braku środków na koncie programowym. Kwota faktycznie wypłaconych środków na koniec stycznia br. wynosi 2 614,2 mln zł.

*** Instytucją Zarządzającą jest strona polska

Źródło: opracowanie własne MRR

⁴ Wartość płatności w danym miesiącu stanowi różnicę wartości płatności na koniec danego miesiąca i wartości płatności na koniec miesiąca poprzedniego.

Poniższa tabela wskazuje średniomiesięczny poziom płatności w programach w okresie od sierpnia 2007 r. do stycznia br. oraz średniomiesięczny poziom płatności niezbędny dla wydatkowania do końca 2008 r. całości alokacji.

Tabela 2. Poziom średniomiesięcznych płatności niezbędny, aby do końca 2008 r. wykorzystać 100% alokacji na lata 2004-2006 (mln PLN).

PROGRAM OPERACYJNY		Średniomiesięczna płatność z ostatnich 6 miesięcy (sierpień 2007 r. – styczeń 2008 r.)	Średniomiesięczna płatność potrzebna, aby do końca 2008 r. wykorzystać 100% alokacji na lata 2004-2006
SPO WKP		105,0	164,5
ZPORR	ERDF	265,5	130,4
	ESF	55,6	57,9
	OGÓŁEM	321,1	188,3
SPO Transport*		200,6	120,7
SPO RZL		170,7	133,0
SPO Restrukturyzacja...		91,6	90,7
SPO Rybołówstwo...		7,7	31,9
PO PT		2,5	3,6
IW EQUAL		19,2	14,7
IW INTERREG	Polska-Białoruś-Ukraina**	4,2	4,2
	Polska-Słowacja**	1,3	0,5
	Polska-Meklemburgia-Pomorze Przednie	6,4	3,6
	Polska-Brandenburgia	6,8	2,5
	Polska-Saksonia	5,5	3,0
	Polska-Czechy	2,2	1,6
	Polska-Litwa-Rosja	2,4	5,5
	OGÓŁEM	28,7	21,0
OGÓŁEM		947,1	768,4

* Dane uwzględniają wartość zweryfikowanych i zatwierdzonych do wypłaty wniosków o płatność, które nie zostały wypłacone na rzecz beneficjentów z powodu czasowego braku środków na koncie programowym

** Instytucją Zarządzającą jest strona polska

Źródło: opracowanie własne MRR

Z powyższych danych wynika, że w celu wykorzystania 100% alokacji na koniec 2008 r. niezbędne jest utrzymanie w części programów średniomiesięcznych płatności na co najmniej dotychczasowym poziomie, przy jednoczesnym zapewnieniu zwiększenia wydatkowania w programach, w których obecny poziom średniomiesięcznych płatności jest niższy od wymaganego. Wspomniana kwestia dotyczy SPO WKP, SPO Rybołówstwo... oraz PO Pomoc techniczna, w przypadku których niepokojąca jest znaczna różnica między średniomiesięczną płatnością w ostatnich sześciu miesiącach (sierpień 2007 r.- styczeń 2008 r.), a średniomiesięczną płatnością niezbędną, aby do końca 2008 r. wydatkować 100% alokacji na lata 2004-2006. W celu pełnego wykorzystania środków w 2008 r. konieczne jest zatem zdecydowane przyspieszenie tempa rozliczeń i dokonywania refundacji. Podobna sytuacja występuje w programie IW INTERREG III A: Polska – Litwa - Rosja.

2. Wartość środków certyfikowanych przez Instytucję Płatniczą do KE oraz otrzymanej przez stronę polską refundacji.

Poniższa tabela przedstawia wartość wniosków o refundację złożonych do KE oraz wartość refundacji przekazanych stronie polskiej.

Tabela 3. Wartość środków certyfikowanych przez instytucję płatniczą do KE oraz otrzymanej przez stronę polską refundacji w ramach poszczególnych programów wg stanu na koniec stycznia 2008 r. (w mln EUR).

Program	Wartość środków certyfikowanych przez instytucję płatniczą do KE (w EUR)		Wartość złożonych wniosków jako % zobowiązań na lata 2004-06	Wartość refundacji z KE		Wartość refundacji jako % zobowiązań na lata 2004-06
	ogółem	styczeń		ogółem	styczeń	
ZPORR	1 681,5	0	66%	1 681,5	197,2	66%
SPO WKP	637,5	64,8	51%	566,2	0	45%
SPO Transport	579,9	69,4	50%	509,8	0	44%
PO PT	14,4	0,6	51%	14,4	0,6	51%
Meklemburgia – Pomorze Przednie/ Brandenburgia	18,4	0	61%	12,1	0	41%
Polska / Kraj Związkowy Brandenburgia	20,7	0	69%	20,7	9,2	69%
Wolny Kraj Związkowy Saksonia – Województwo Dolnośląskie	18,2	0	68%	6,0	0	22%
Polska - Republika Słowacka*	12,7	0	63%	10,3	2,1	52%
Republika Czeska - Polska	11,4	2,6	63%	4,5	0	25%
Litwa - Polska - Obwód Kaliningradzki Fed. Rosyjskiej	12,4	0	52%	4,7	0	19%
Polska-Białoruś-Ukraina	20,7	0	55%	20,7	3,7	55%
Łącznie IW Interreg	114,5	2,6	61%	79,0	15,0	42%
Łącznie ERDF	3 027,7	137,4	59%	2 850,9	212,7	55%
ZPORR	201,3	22,7	46%	178,2	0	41%
SPO RZL	919,2	0	63%	916,5	78,2	62%
IW Equal	73,6	9,0	55%	64,7	0	48%
Łącznie ESF	1 194,1	31,7	58%	1 159,3	78,2	57%
SPO Restrukturyzacja...	777,0	47,1	65%	724,9	20,5	61%
Łącznie EAGGF	777,0	47,1	65%	724,9	20,5	61%
SPO Rybołówstwo...	84,5	0	42%	59,3	0	29%
Łącznie FIG	84,5	0	42%	59,3	0	29%
OGÓŁEM	5 083,3	216,2	59%	4 794,4	311,4	56%

* W przypadku programu Polska – Słowacja podano skumulowaną wartość wniosków do KE zarówno dla strony polskiej jak i słowackiej.

Źródło: opracowanie własne MRR na podstawie danych uzyskanych od instytucji płatniczej w Ministerstwie Finansów

3. Najważniejsze problemy we wdrażaniu programów współfinansowanych z funduszy strukturalnych

Na obecnym etapie wdrażania programów operacyjnych głównym utrudnieniem w pełnym wykorzystaniu przyznanej Polsce alokacji na lata 2004-2006 pozostaje utrzymujący się od dłuższego czasu niski poziom płatności w programie SPO *Rybołówstwo...* oraz IW INTERREG III A: *Polska – Litwa – Rosja*.

Szczegółowe problemy we wdrażaniu poszczególnych programów operacyjnych oraz Inicjatyw Wspólnotowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Najważniejsze problemy w realizacji Programów perspektywy finansowej 2004 – 2006.

Najważniejsze problemy w realizacji programu przedstawione w poprzednich informacjach*, nowe problemy zidentyfikowane w styczniu 2008 r.	Propozycja działań z poprzednich informacji	Instytucja odpowiedzialna	Termin realizacji określony w poprzednich informacjach *	Realizacja zaleceń z poprzednich informacji	Dalsze zalecenia
SPO Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw					
Działanie 1.5 – utrzymujący się niski poziom płatności (36% alokacji według stanu na koniec grudnia 2007 r., zgodnie z aktualnym kursem).	<p>Bieżący monitoring projektów oraz współpraca z beneficjentami w celu systematycznego wnioskowania przez nich o refundację.</p> <p>Konieczny jest stały monitoring projektu PESEL2 pod kątem jego terminowego zakończenia i rozliczenia.</p> <p>Zaleca się przeniesienie części lub całości projektu do priorytetu 7 PO IG i przesunięcie uwolnionych środków na inne projekty w priorytecie 1 SPO WKP.</p> <p>Konieczne jest wyłonienie konkretnych projektów w działaniu 1.5, które mogłyby zostać sfinansowane ze środków niewykorzystanych i uwolnionych z projektu PESEL2.</p>	MNiSW	Działania ciągłe	<p>Instytucja realizuje zalecenia w sposób ciągły.</p> <p>Organizowane są cykliczne spotkania monitoringowe Instytucji Zarządzającej SPO WKP, Instytucji Pośredniczącej oraz Instytucji Wdrażającej z beneficjentami działania 1..5.</p> <p>Instytucja Zarządzająca SPO-WKP prowadzi działania mające na celu identyfikację projektów odpowiadających kryteriom działania 1.5, które zostały zrealizowane lub zostaną zrealizowane w okresie kwalifikowalności wydatków, i które mogłyby zostać sfinansowane ze środków uwolnionych z projektu PESEL2.</p> <p>Według stanu na 31.01.2008 poziom płatności w działaniu wyniósł 40% alokacji.</p>	Realizacja zaleceń przedstawionych w grudniu 2007 r.
Brak decyzji Komisji Europejskiej w odniesieniu do 2 dużych projektów w ramach poddziałania 2.2.1, notyfikowanych w maju 2007 r.	Dalsza współpraca z KE w procesie uzupełniania dokumentacji zgłoszeniowej, zgodnie z zaleceniami KE.	MRR	Działanie ciągłe	Procedura zatwierdzania przez KE notyfikowanych projektów jest już na końcowym etapie.	Realizacja zaleceń przedstawionych w grudniu 2007 r.

Najważniejsze problemy w realizacji programu przedstawione w poprzednich informacjach*, nowe problemy zidentyfikowane w styczniu 2008 r.	Propozycja działań z poprzednich informacji	Instytucja odpowiedzialna	Termin realizacji określony w poprzednich informacjach *	Realizacja zaleceń z poprzednich informacji	Dalsze zalecenia
Niski poziom płatności w działaniu 2.4 (36% alokacji wg stanu na koniec grudnia 2007 r., zgodnie z aktualnym kursem)	Kontynuacja bieżącej współpracy właściwych instytucji z beneficjentami w celu zapewnienia sprawnej realizacji i systematycznego rozliczenia projektów.	MŚ/ NFOŚiGW	Działanie ciągłe	Instytucje realizują zalecenia w sposób ciągły. Według stanu na 31.01.2008 poziom płatności w działaniu wyniósł 40% alokacji.	Realizacja zaleceń przedstawionych w grudniu 2007 r.
SPO Rybołówstwo...					
Utrzymujący się niski poziom kontraktacji środków (wg aktualnego kursu w grudniu 96,3% alokacji).	<p>Kontynuacja działań zwiększających poziom kontraktacji środków.</p> <p>Promowanie wśród potencjalnych beneficjentów możliwości dofinansowania w ramach działania 2.2 <i>Modernizacja istniejących statków rybackich</i> (zawarte umowy w tym działaniu grudniu stanowiły jedynie 16% alokacji, a płatności 4% alokacji).</p> <p>Realizacja przez Instytucję Zarządzającą projektu „Promocja produktów rybnych” w ramach działania 4.3. <i>Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu na produkty rybne</i>, co znacząco zwiększyłoby poziom kontraktacji w tym działaniu, w grudniu wynoszący jedynie 35%.</p> <p>Przyspieszenie prac nad wydaniem rozporządzenia umożliwiającego beneficjentom wnioskowanie o pomoc w związku z okresem zamkniętym na połowy dorsza w 2007 r. w ramach działania 4.5 <i>Czasowe zawieszenie działalności połowowej i inne rekompensaty finansowe</i>.</p>	ARiMR/ MRiRW	Działanie ciągłe	<p>W styczniu 2008 r. podpisano jedynie 20 umów o dofinansowanie, o wartości ok. 3,9 mln zł w części dofinansowania wspólnotowego. W związku z tym wartość umów zawartych z beneficjentami wzrosła w styczniu 2008 r. o ok. 0,1 punktu procentowego (do poziomu 96,4% alokacji).</p> <p>Nadal odnotowywany jest bardzo niski poziom kontraktacji i płatności w działaniu 2.2 (odpowiednio 16,3% i 4%), 4.3 (49,7% i 20,9%) oraz 4.5 (34,5% i 33,9%).</p> <p>W odniesieniu do realizacji projektu „Promocja produktów rybnych” w ramach działania 4.3, IZ podpisała umowę na przygotowanie SIWZ, dotyczącej postępowania przetargowego na wyłonienie wykonawcy kampanii promocyjnej.</p> <p>W styczniu projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie MRiRW w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy w ramach SPO Rybołówstwo... był uzgadniany międzyresortowo.</p>	Kontynuacja działań zwiększających poziom kontraktacji środków oraz realizacja zaleceń przedstawionych w poprzedniej informacji miesięcznej.
Utrzymujący się w kolejnych miesiącach niski poziom płatności w ramach	Realizacja przez MRiRW zaleceń MRR dotyczących	ARiMR/ MRiRW	Działanie ciągłe	W styczniu 2008 r. nie odnotowano płatności na rzecz	Przyspieszenie procesu realizacji projektów i ich

Najważniejsze problemy w realizacji programu przedstawione w poprzednich informacjach*, nowe problemy zidentyfikowane w styczniu 2008 r.	Propozycja działań z poprzednich informacji	Instytucja odpowiedzialna	Termin realizacji określony w poprzednich informacjach *	Realizacja zaleceń z poprzednich informacji	Dalsze zalecenia
większości działań (poza priorytetem 1 i komplementarnym do niego działaniem 4.2), skutkujący m.in. niskim poziomem realizacji prognozy RM.	uproszczenia systemu rozliczeń oraz ułatwiających dostęp do pomocy.			beneficjentów w ramach całego programu. Wartość płatności w SPO <i>Rybołówstwo...</i> utrzymywała się pod koniec stycznia 2008 r. na niezmienionym w stosunku do grudnia 2007 r. poziomie 52% alokacji na lata 2004-2006.	rozliczania.
Brak zdolności instytucjonalnej Instytucji Zarządzającej dla SPO <i>Rybołówstwo i przetwórstwo ryb.</i>	Zwiększenie motywacji pracowników oraz wzmocnienie kadrowe IZ. Przekazanie do MRR aktualnego schematu organizacyjnego IZ.	MRiRW	Niezwłocznie	Do końca stycznia br. nie został zatwierdzony nowy regulamin Departamentu Rybołówstwa w MRiRW, do którego zostały wcielone wydziały odpowiedzialne za realizację SPO <i>Rybołówstwo...</i>	Realizacja zaleceń przedstawionych w poprzednich informacjach, tj. zwiększenie zatrudnienia w IZ oraz wprowadzenie systemu motywacyjnego, a także przekazanie schematu organizacyjnego IZ.
W związku z zawieszeniem przez Komisję Europejską wniosku o refundację, przekazanego przez Instytucję Płatniczą w marcu 2007 r., istnieje ryzyko utraty płynności w ramach programu.	Zmodyfikowanie systemu wdrażania działania 4.1 <i>Rybołówstwo przybrzeżne.</i>	MRiRW	grudzień 2007 r.	W związku z wyjaśnieniami IZ odnośnie wniosku o refundację z marca 2007 r., KE odblokowała płatność w ramach tego wniosku, jednakże z wyłączeniem działania 4.1.	Modyfikacja, w porozumieniu z KE, systemu wdrażania działania 4.1 <i>Rybołówstwo przybrzeżne.</i>
SPO Transport					
Brak płynności finansowej w programie Różnica pomiędzy wartością wniosków zatwierdzonych do wypłaty od początku uruchomienia programu a wartością faktycznie dokonanych płatności z konta programowego wyniosła - wg stanu na koniec stycznia 2008 r. - ponad 247,7 mln zł.		MF, MI, MRR			Konieczność wypracowania rozwiązań mających na celu zagwarantowanie płynności w ramach programu, umożliwiającą bieżące wypłacanie środków beneficjentom

Najważniejsze problemy w realizacji programu przedstawione w poprzednich informacjach*, nowe problemy zidentyfikowane w styczniu 2008 r.	Propozycja działań z poprzednich informacji	Instytucja odpowiedzialna	Termin realizacji określony w poprzednich informacjach *	Realizacja zaleceń z poprzednich informacji	Dalsze zalecenia
Niski poziom płatności w programie (uwzględniający również wnioski o płatność zatwierdzone do wypłaty) – według stanu na koniec grudnia 2007 r. – 65,4% dostępnej alokacji	Zapewnienie stałego monitoringu projektów poprzez regularną współpracę pracowników Instytucji Pośredniczącej z beneficjentami oraz poprzez mobilizowanie ich do systematycznego wnioskowania o refundację.	MI	W sposób ciągły	W styczniu 2008 r. zanotowano nieznaczny wzrost poziomu płatności z konta programowego – ok. 87,7 mln zł (przy uwzględnieniu również wniosków o płatność zatwierdzonych do wypłaty). Według stanu na koniec stycznia br. płatności dokonane na rzecz beneficjentów osiągnęły poziom 68,3%	Kontynuacja realizacji zaleceń z poprzednich informacji. Zapewnienie sprawnego rozliczania wniosków o płatność przez Instytucję Pośredniczącą.
Niski poziom kontraktacji (wg stanu na koniec grudnia 2007 r. – 39% alokacji) oraz brak płatności w działaniu 1.3	MI podpisało jak dotąd 1 umowę o dofinansowanie w ramach działania 1.3 na realizację projektu SPOT/1.3.1/141/05 Konieczne jest wydanie decyzji i podpisanie umów o dofinansowanie kolejnych projektów	MI	Jak najszybciej	W styczniu 2008 r. nie podpisano żadnej nowej umowy o dofinansowanie.	Kontynuacja realizacji zaleceń z poprzednich informacji
Niski poziom płatności w ramach Priorytetu 3 <i>Pomoc techniczna</i> (wg stanu na koniec grudnia 2007 r. – 25,9% alokacji)	Przyjęcie kolejnych projektów do realizacji w ramach PT. Przyspieszenie tempa realizacji projektów w ramach PT oraz zapewnienie sprawnego rozliczania tych projektów	MI, MRR	Jak najszybciej	W dalszym ciągu zbyt wolne tempo rozliczania projektów – poziom płatności na koniec stycznia 2008 r. wyniósł zaledwie 26,3% dostępnej dla tego priorytetu alokacji. Szczególnie niepokojący jest brak postępu w realizacji działania 3.2 (5,8% dostępnej alokacji) W styczniu 2008 r. przyjęto do realizacji jeden nowy projekt w ramach działania 3.1	Kontynuacja realizacji zaleceń z poprzednich informacji

Najważniejsze problemy w realizacji programu przedstawione w poprzednich informacjach*, nowe problemy zidentyfikowane w styczniu 2008 r.	Propozycja działań z poprzednich informacji	Instytucja odpowiedzialna	Termin realizacji określony w poprzednich informacjach *	Realizacja zaleceń z poprzednich informacji	Dalsze zalecenia
Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego					
<p>Niski poziom płatności w regionach w działaniach:</p> <p>1.5 (lubuskie-14,8%; warmińsko-mazurskie-17,3%);</p> <p>2.3 (mazowieckie-15,5%);</p> <p>2.5 (łódzkie-15,8%; mazowieckie-14,7%);</p> <p>2.6 (mazowieckie-10,7%; wielkopolskie-17,1%).</p>	<p>Wzmocnienie kadrowe instytucji odpowiedzialnych za rozliczanie projektów w regionach.</p> <p>Podjęcie działań mających na celu ocenę realności wykorzystania środków w województwach, w których płatności w poszczególnych działaniach nie przekroczyły 10% alokacji.</p>	<p>UW/ samorządy</p>	<p>Niewłocznie</p>	<p>Wzrost comiesięcznych płatności jest nieznaczny. Poziom refundacji nie przekroczył 20% przyznanej alokacji.</p>	<p>Przeprowadzenie przez IZ ZPORR wizyt monitoringowych w poszczególnych instytucjach w celu zdiagnozowania przyczyn niskiego poziomu płatności, wspólnego wypracowania środków zaradczych oraz ustalenia harmonogramu działań.</p>
IW Interreg					
<p>Niskie płatności na rzecz beneficjentów w programie Polska – Litwa-Rosja Obwód Kaliningradzki (według stanu na koniec grudnia 2007 r. - 28% alokacji).</p>	<p>Przyspieszenie tempa poświadczania wydatków beneficjentów.</p>	<p>MRR/ UW</p>	<p>Niewłocznie</p>	<p>W dalszym ciągu utrzymuje się zbyt wolne tempo płatności z konta programowego. Według stanu na koniec stycznia 2008 r. wyniosły one 29% dostępnej alokacji</p>	<p>Przyspieszenie tempa przekazywania środków na konta poszczególnych beneficjentów.</p>

* Informacja o stanie realizacji programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych UE za okres od 1 do 31 grudnia 2007 r. oraz za okresy wcześniejsze.

4. Poziom wykorzystania Funduszu Spójności

4.1 Postęp finansowy

W styczniu br. strona polska przekazała do KE wnioski o płatność o wartości ponad 62 mln EUR. Tym samym, wartość wniosków przekazanych do KE od początku uruchomienia programu wynosi blisko 2,3 mld EUR, co stanowi 40,6% dostępnej alokacji z Funduszu Spójności. Poziom wnioskowania o płatność w rozbiciu na sektor środowiska i transportu obrazuje poniższa tabela.

Tabela 5. Wartość wniosków o płatność przekazanych do KE w ramach Funduszu Spójności wg stanu na 31.01.2008 r. (dane w EUR).

Sektor	Dofinansowanie z FS	Wartość wniosków o płatność przekazanych do KE w okresie 01.01. 2008 r.- 31.01.2008 r.	Wartość wniosków o płatność przekazanych do KE od początku realizacji programu	% wnioskowania w styczniu 2008 r. w stosunku do alokacji FS	% wnioskowania od początku realizacji w stosunku do alokacji FS
1	2	3	4	5=3/2	6=4/2
Środowisko	2 850 516 602	36 909 392	946 066 537	1,29%	33,19%
Transport	2 782 541 500	25 164 624	1 339 272 652	0,90%	48,13%
RAZEM	5 633 058 102	62 074 016	2 285 339 188	1,10%	40,57%

Źródło: opracowanie własne MRR

W miesiącu sprawozdawczym KE przekazała stronie polskiej środki w wysokości ponad 56 mln EUR. Według stanu na dzień 31 stycznia br. całkowita kwota płatności z KE wyniosła ponad 2,1 mld EUR, co stanowi 38% dostępnej alokacji w ramach Funduszu Spójności. Poziom realizacji płatności w rozbiciu na sektor środowiska i transportu obrazuje poniższa tabela.

Tabela 6. Poziom płatności z KE w ramach Funduszu Spójności wg stanu na 31.01.2008 r. (dane w EUR).

Sektor	Dofinansowanie z FS	Wartość płatności z KE w okresie 01.01.2008 - 31.01.2008 r.	Wartość płatności z KE przekazanych od początku realizacji programu	% refundacji w styczniu 2008 r. w stosunku do alokacji FS	% refundacji od początku realizacji programu w stosunku do alokacji FS
1	2	3	4	5=3/2	6=4/2
Środowisko	2 850 516 602	40 813 214	903 102 754*	1,43%	31,68%
Transport	2 782 541 500	15 397 504	1 239 119 460	0,55%	44,53%
RAZEM	5 633 058 102	56 210 718	2 142 222 214	1,00%	38,03%

** kwota płatności dla sektora środowiska uwzględnia kwotę 30 307 euro przesuniętą na projekt Oczyszczanie ścieków w Wałbrzychu z projektu EDIS*

Źródło: opracowanie własne MRR

W listopadzie 2007 r.⁵ odnotowano wzrost kwoty zakontraktowanej w ramach projektów współfinansowanych z Funduszu Spójności o ponad 148 mln EUR, dzięki czemu poziom zakontraktowania środków stanowi blisko 86% całkowitych kosztów kwalifikowalnych. O blisko 52 mln EUR wzrosła również kwota dokonanych przez beneficjentów na rzecz wykonawców wydatków. Według stanu na koniec listopada 2007 r. wartość całkowitej kwoty wydatkowanej przez beneficjentów w relacji do kosztu kwalifikowalnego przekroczyła poziom 31%. Skalę kontraktowania i wydatkowania środków w ramach projektów finansowanych z Funduszu Spójności w Polsce obrazują poniższe tabele.

Tabela 7. Poziom kontraktowania środków z FS w Polsce wg stanu na 30.11.2007 r. (dane w EUR).

Sektor	Wartość kontraktów podpisanych w okresie 01.11.2007 r.- 30.11.2007 r.	Wartość kontraktów podpisanych od początku realizacji FS	% kosztu kwalifikowanego	Przyrost w stosunku do poprzedniego okresu w punktach procentowych
1	2	3	4	5
Środowisko	141 997 339	3 405 842 024	79,44%	3,31
Transport	6 390 582	3 320 223 437	92,88%	0,18
RAZEM	148 387 921	6 726 065 461	85,55%	1,88

Źródło: opracowanie własne MRR

Tabela 8. Poziom wydatkowania środków z FS w Polsce wg stanu na 30.11.2007 r. (dane w EUR).

Sektor	Wartość wydatków brutto kwalifikowanych zatwierdzonych przez SUZ * w okresie 01.11.2007 r.- 30.11.2007 r.	Wartość wydatków od początku realizacji FS	% w stosunku do zobowiązań	Przyrost w stosunku do poprzedniego okresu w punktach procentowych
1	2	3	4	5
Środowisko	51 762 652	974 567 807	22,73%	1,21
Transport	20 705	1 492 248 106	41,74%	0
RAZEM	51 783 357	2 466 815 914	31,38%	0,66

** Sektorowy Urzędnik Zatwierdzający*

Źródło: opracowanie własne MRR

⁵ Tabele dotyczące kontraktowania i wydatkowania środków w ramach projektów, ze względu na terminy przekazywania odpowiednich zestawień przez Instytucje Pośredniczące, odnoszą się do stanu na koniec listopada 2007 r.

4.2 Najważniejsze problemy we wdrażaniu *Strategii wykorzystania Funduszu Spójności*

Wśród głównych zagrożeń w realizacji projektów w ramach Funduszu Spójności w Polsce należy wymienić:

Zagrożenia wynikające z zasady m+12⁶:

W styczniu 2008 r. Komisja Europejska poinformowała o zagrożeniu niewypełnienia zasady m+12 wobec dwóch poniższych projektów z sektora środowisko:

- 2004/PL/16/C/PE/001 *Gospodarka wodno-ściekowa w Będzinie*⁷,
- 2004/PL/16/C/PE/008 *Przebudowa systemu odprowadzania ścieków w Kaliszu*⁸.

Przekroczenia wartości projektów:

Przekroczenia wartości projektów - tendencja ta występuje szczególnie w sektorze środowiska. Łączna kwota przekroczeń kosztów wg stanu na koniec listopada 2007 r. wynosi 1,97 mld EUR, co stanowi 25 % kosztów ogółem. Wśród głównych przyczyn tego stanu rzeczy wymienia się wzrost cen na rynku budowlanym, niedoszacowania wartości projektu w fazie aplikowania o wsparcie z FS, niestabilność polskich norm prawnych, nieodpowiedni zakres projektów. Obecnie KE opracowuje wytyczne dotyczące postępowania w przypadku przekroczeń kosztów w projektach – powinny one zostać wydane jeszcze w I kwartale br.

Wypełnienie warunków środowiskowych:

Warunki środowiskowe zostały nałożone na projekty przez KE, a ich wypełnienie warunkuje refundację poniesionych przez beneficjentów wydatków. Bieżący monitoring wypełniania warunków prowadzony jest od 2004 r. Warunki środowiskowe warunkujące płatności ze środków FS nałożone zostały przez KE na 49 projektów: 38 w sektorze środowiska (z czego 21 projektów z roku 2004) i 11 w sektorze transportu.

Stan wypełnienia warunków środowiskowych w projektach Funduszu Spójności na 31 stycznia 2008 r. obrazuje poniższa tabela:

Tabela 9. Wypełnianie warunków środowiskowych w projektach Funduszu Spójności wg stanu na 31 stycznia 2008 r.

Sektor	Liczba warunków	Liczba wypełnionych warunków	Liczba projektów, dla których dokumentacja ooś została przesłana do KE	Liczba projektów, dla których dokumentacja ooś jest w trakcie przygotowania
Środowisko	38	33*	3	2**
Transport	11**	10***	1	0
RAZEM	49	43	4	2

* w tym 1 warunek wypełniony częściowo

** w tym 1 warunek nałożony na płatność końcową w projekcie

*** w tym dla 7 projektów wypełnione całkowicie, dla 2 projektów wypełnione częściowo, dla 1 projektu warunek dotyczy przekazywania raportu z postępów we wdrażaniu ooś

Źródło: MRR

⁶ Zgodnie z tą zasadą, instytucja pośrednicząca zobowiązana jest wystąpić o płatność pośrednią do KE w ciągu 12 miesięcy od daty otrzymania całości zaliczki. W przypadku niespełnienia tego warunku, całość lub część otrzymanej płatności zaliczkowej powinna zostać zwrócona do KE przez instytucję pośredniczącą.

⁷ Wniosek o płatność pośrednią powinien zostać przekazany Komisji Europejskiej do 6 marca 2008 r. W związku z faktem, iż 22 stycznia 2008 r. wniosek został przekazany do KE, zasada m+12 została wypełniona.

⁸ Wniosek o płatność pośrednią powinien zostać przekazany do Komisji Europejskiej do dnia 20 marca 2008 r.

II. Perspektywa finansowa 2007-2013

1. Informacja o realizacji programów operacyjnych

1.1 Informacja o realizacji krajowych programów operacyjnych

PO Infrastruktura i Środowisko

W dniu 3 stycznia 2008 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę zatwierdzającą Program Operacyjny *Infrastruktura i Środowisko*.

Szczegółowy opis priorytetów POiŚ został zatwierdzony przez Ministra Rozwoju Regionalnego w dniu 25 stycznia 2008 r. (z wyjątkiem działań priorytetu VII *Transport przyjazny środowisku*, z uwagi na przedłużające się ustalenia z Ministerstwem Infrastruktury, dotyczące zapisów w ramach w/w priorytetu).

W okresie sprawozdawczym trwały w dalszym ciągu prace nad opisem kryteriów wyboru projektów. Problemem pozostaje brak kryteriów w zakresie priorytetu VII, których projekt nie został przedstawiony przez Ministerstwo Infrastruktury. Do końca stycznia 2008 r. IZ POiŚ otrzymała od poszczególnych resortów (z wyjątkiem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego) projekty kryteriów wyboru projektów, uwzględniające uwagi Komisji Europejskiej.

Według stanu na koniec stycznia 2008 r. do IZ POiŚ wpłynęły deklaracje gotowości do audytu zgodności z dwóch na sześć Instytucji Pośredniczących (Ministerstwo Zdrowia oraz Ministerstwo Gospodarki). Deklaracje nie mogły być jednak przekazane do Instytucji Audytowej, gdyż nie zostały wypełnione wszystkie warunki umożliwiające zgłoszenie gotowości do audytu zgodności.

Ponadto, w styczniu br. Instytucja Zarządzająca POiŚ wystąpiła do resortu środowiska z prośbą o wypracowanie wspólnego stanowiska w zakresie przeformułowania zapisów dotyczących linii demarkacyjnej dla regionalnych programów operacyjnych w obrębie priorytetu IV *Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów środowiska*, w szczególności zaś w działaniu 4.1 *Wsparcie systemów zarządzania środowiskowego*, co pozwoliłoby na szybkie przystąpienie do rozmów z Komisją Europejską na temat proponowanych zmian.

PO Kapitał Ludzki

W styczniu 2008 r. w ramach komponentu centralnego PO KL Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego otworzyło nabór wniosków do konkursu o dofinansowanie projektów ze środków EFS w ramach poddziałania 4.1.1 *Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni* (działanie 4.1 *Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy* - Priorytet IV *Szkolnictwo wyższe i nauka*).

W miesiącu sprawozdawczym w ramach poddziałania realizowanego w komponencie centralnym 5.1.2 *Wdrażanie systemu zarządzania finansowego w ujęciu zadaniowym* (działanie 5.1 *Wzmocnienie potencjału administracji rządowej* – priorytet V *Dobre rządzenie*) zawarta została jedna umowa o dofinansowanie ze środków UE dla projektu systemowego, którego wartość wynosi ok. 2,1 mln zł (w części wkładu UE).

W miesiącu sprawozdawczym miał miejsce znaczny postęp w procesie aplikowania o fundusze ze środków UE w ramach komponentu regionalnego PO KL. W styczniu 2008 r. uruchomiono dwukrotnie większą, w porównaniu z poprzednim miesiącem, liczbę konkursów (22 nabory). Największą liczbę konkursów ogłoszono w Priorytecie IX *Rozwój*

wykształcenia i kompetencji w regionach – 8 konkursów i w Priorytecie VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich - 6 konkursów. W Priorytecie VII Promocja integracji społecznej ogłoszono 5 konkursów, a w Priorytecie VIII Regionalne kadry gospodarki – 3 konkursy. Najwięcej nowych konkursów w styczniu br. ogłoszono w województwie świętokrzyskim (5 konkursów) i zachodniopomorskim (4 konkursy), 3 nabory rozpoczęto w województwie małopolskim, 2 nabory ogłoszono w województwach kujawsko-pomorskim, łódzkim i śląskim, natomiast jeden nabór otworzono w województwach lubelskim, podkarpackim, podlaskim i pomorskim. W omawianym miesiącu sprawozdawczym nowych naborów wniosków nie rozpoczęły natomiast województwa: dolnośląskie, lubuskie, mazowieckie, opolskie, warmińsko-mazurskie i wielkopolskie. Łącznie, od początku realizacji programu, ogłoszono 71 naborów wniosków, z czego do końca stycznia 2008 r. zakończono 40 z nich.

W ramach komponentu regionalnego PO KL od początku realizacji programu do końca stycznia 2008 r. złożono 2 609 wniosków o dofinansowanie, o łącznej wartości dofinansowania UE ok. 916,7 mln zł, co stanowi blisko 3,6 % realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 (w styczniu br. złożono 1997 wniosków na kwotę dofinansowania UE ok. 701 mln zł.). Największą liczbę złożonych w styczniu br. wniosków odnotowano w Priorytecie VIII *Regionalne kadry gospodarki* – 747 wniosków i IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach* – 724 wnioski (od początku realizacji programu odpowiednio 968 i 927 wnioski).

W styczniu br. zawarto także w ramach komponentu regionalnego PO KL kolejne umowy o dofinansowanie – 1 umowę w Priorytecie VII *Promocja integracji społecznej* i 2 umowy w Priorytecie IX – *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach*. Łącznie od początku realizacji programu do końca stycznia 2008 r. zawarto 11 umów o dofinansowanie, o wartości dofinansowania UE ok. 11,7 mln zł.

Ogółem, w obydwu komponentach PO KL, od początku uruchomienia programu beneficjenci złożyli 2620 wniosków o dofinansowanie o wartości ok. 1,08 mld zł, co stanowi 3,09% alokacji dla PO KL na lata 2007-2013. W miesiącu sprawozdawczym w ramach całego PO KL zawarto 4 decyzje o dofinansowanie projektów ze środków UE (od początku uruchomienia programu liczba zawartych umów wzrosła zatem do 12). Wartość dofinansowania UE podpisanych umów wg stanu na koniec stycznia 2008 r. wyniosła ok. 223,6 mln zł (z czego większość stanowi Priorytet X *Pomoc techniczna* – ok. 210 mln zł). W miesiącu sprawozdawczym wzrosła również wartość płatności poniesionych na rzecz beneficjentów PO KL o ok. 183 tys. zł do poziomu ok. 338 tys. zł.

PO Rozwój Polski Wschodniej

W styczniu 2008 r. ukończono prace nad *Szczegółowym opisem osi priorytetowych* PO RPW i rozpoczęto proces akceptacji dokumentu. Jednocześnie opracowano w ostatecznym kształcie i zaakceptowano *Opis Systemu Zarządzania i Kontroli PO RPW*. Ponadto trwały prace nad uszczegółowieniem, przyjętych w listopadzie 2007 r., kryteriów wyboru projektów w ramach PO RPW.

W okresie sprawozdawczym w ramach priorytetu VI *Pomoc techniczna* złożony został 1 wniosek o dofinansowanie. Tym samym, od uruchomienia programu złożono łącznie 3 wnioski opiewające na 11,83 mln zł w części dofinansowania UE, z czego w odniesieniu do dwóch zawarto umowy o dofinansowanie o wartości 4 mln zł.

W lutym 2008 r. planowane jest rozpoczęcie czynności audytowych w IZ PO RPW oraz IP PO RPW (PARP).

PO Innowacyjna Gospodarka

W styczniu 2008 r. kontynuowane były prace nad ostatecznym kształtem porozumień kompetencyjnych, dotyczących realizacji poszczególnych priorytetów w Programie.

W dniu 29 stycznia 2008 r. został podpisany aneks do porozumienia w sprawie systemu realizacji PO *Innowacyjna Gospodarka* dla priorytetu VII i VIII, zawartego pomiędzy Instytucją Zarządzającą PO IG a Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji. Dotychczas zawarte zostały 4 porozumienia Instytucji Pośredniczących z Instytucjami Pośredniczącymi II stopnia, w tym jedno (Minister Gospodarki - PARP) w styczniu 2008 r. Podpisanie dwóch brakujących porozumień planowane jest na luty 2008 r. Warunkową deklarację gotowości do poddania się audytowi zgodności zgłosiły dwie z trzech Instytucji Pośredniczących: Ministerstwo Gospodarki oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W miesiącu sprawozdawczym trwały prace nad ostatecznym kształtem *Szczegółowego opisu priorytetów Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013*. Dokument ten nie obejmuje informacji na temat priorytetu VI *Polska gospodarka na rynku międzynarodowym* w zakresie opisu działań, tabel finansowych, wskaźników, systemu wyboru projektów oraz kryteriów wyboru projektów, gdyż obecnie są one opracowywane przez Ministerstwo Gospodarki pełniące funkcje Instytucji Pośredniczącej.

W styczniu 2008 r. zakończono prace nad kryteriami wyboru projektów dla priorytetu VI *Polska gospodarka na rynku międzynarodowym*. Zostaną one przedłożone do zatwierdzenia na kolejnym posiedzeniu Komitetu Monitorującego PO IG w lutym br. Uruchomienie pierwszych naborów wniosków planowane jest w lutym 2008 r.

PO Pomoc Techniczna

Nabór wniosków o dofinansowanie projektów w ramach PO PT 2007-2013 trwa od początku listopada 2007 r. i ma charakter ciągły.

W styczniu utrzymał się trend polegający na dynamicznym postępie w zakresie liczby złożonych wniosków o dofinansowanie projektu w ramach wszystkich priorytetów Programu – wpłynęło 12 wniosków o dofinansowanie w łącznej kwocie 71 953 611,85 zł. Najwięcej, bo 7 poprawnych pod względem formalnym wniosków złożono w Priorytecie I *Wsparcie zasobów ludzkich*, z czego 6 w Działaniu 1.1 *Wsparcie zatrudnienia*.

Tym samym, według stanu na koniec stycznia 2008 r., wpłynęło łącznie 30 wniosków o dofinansowanie zatwierdzonych do realizacji, opiewających na kwotę 239 351 709,42 zł, co stanowi 12,86 % realizacji zobowiązań UE na lata 2007-2013.

Duży postęp odnotowano również w zakresie liczby zawartych umów i podpisanych decyzji w ramach PO *Pomoc Techniczna 2007-2013*. W styczniu 2008 r. wydano 11 nowych decyzji, co powoduje, iż w okresie od uruchomienia Programu do końca stycznia 2008 r. wydano łącznie 23 decyzje o dofinansowanie o wartości środków UE równej 201 939 362,39 zł, tj. 10,85% alokacji dostępnej dla PO *Pomoc Techniczna 2007-2013*.

W omawianym okresie sprawozdawczym zrealizowano pierwsze płatności na rzecz beneficjentów projektów: w Działaniu 1.1 *Wsparcie zatrudnienia* z konta programowego wypłacona została kwota równa 341 824,59 zł.

1.2 Informacja o realizacji regionalnych programów operacyjnych

Według stanu na koniec stycznia 2008 r. w ramach 11 regionalnych programów operacyjnych (RPO) instytucje zarządzające zgłosiły gotowość do poddania się audytowi zgodności (dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, łódzkie, małopolskie, opolskie, podkarpackie, pomorskie, śląskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie), w tym w ramach 5 RPO zostały złożone deklaracje warunkowe (dolnośląskie, łódzkie, małopolskie, podkarpackie, zachodniopomorskie). Deklaracje gotowości do poddania się audytowi zgodności nie zostały złożone przez instytucje

zarządzające w ramach 5 RPO (lubelskie, lubuskie, mazowieckie, podlaskie, świętokrzyskie).

Szczegółowy opis priorytetów programu operacyjnego został zatwierdzony dotychczas w przypadku województwa śląskiego. W odniesieniu do pozostałych 15 RPO trwają konsultacje tych dokumentów.

Kryteria wyboru projektów zostały zatwierdzone w przypadku 5 RPO (dolnośląskie, podkarpackie, śląskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie). Natomiast w ramach 5 RPO zatwierdzono kryteria do części działań (lubelskie, lubuskie, małopolskie, opolskie, zachodniopomorskie). W przypadku regionalnych programów operacyjnych dla województw: kujawsko-pomorskiego, łódzkiego, mazowieckiego, podlaskiego, pomorskiego, świętokrzyskiego kryteria wyboru projektów nie zostały jeszcze zatwierdzone.

Poniższa tabela przedstawia podstawowe informacje obrazujące stan przygotowania do realizacji regionalnych programów operacyjnych.

Tabela 10. Przygotowanie instytucjonalne do realizacji regionalnych programów operacyjnych – stan na 31 stycznia 2008 r.

RPO	Gotowość do poddania się audytowi zgodności	System Instytucjonalny	Stan prac nad dokumentami programowymi	Stan prac nad kryteriami wyboru projektów	Data/planowana data naboru projektów
Dolnośląskie	TAK. Zgłoszono gotowość do poddania się audytowi zgodności (warunkowe dopuszczenie) w zakresie IZ RPO WD w dniu 19 września 2007 roku. W zakresie IP RPO WD zgłoszenie gotowości planowane jest na I kwartał 2008 r.	Instytucja Pośrednicząca została utworzona na podstawie Uchwały Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30.10.2007 roku nr XVI/196/07. Porozumienie regulujące zasady współpracy między instytucją pośredniczącą, a zarządzającą zostanie podpisane w lutym 2008 r. Dnia 18 stycznia 2008 r. został przyjęty Uchwałą Zarządu Województwa Nr 1086/III/08 Regulamin Organizacyjny Dolnośląskiej Instytucji Pośredniczącej we Wrocławiu.	Uszczegółowienie RPO - zatwierdzenie planowane jest w lutym 2008 r., dokument po ostatecznej weryfikacji w MRR	Przyjęto kryteria wyboru projektów. Komitet Monitorujący RPO WD w dniu 28 stycznia 2008 r. w trybie obiegowym podjął Uchwałę nr 5/2008 w sprawie zmian w zapisach Kryteriów.	Zgodnie z harmonogramem pierwsze nabory wniosków odbędą się w lutym 2008 r.
Kujawsko-pomorskie	TAK. W dniu 31 grudnia 2007 r. zgłoszono deklarację gotowości do poddania się audytowi zgodności.	W RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego nie przewidziano powołania IP oraz IP/II/IW.	Uszczegółowienie RPO - nadal trwają prace (wersja ze stycznia br. z uwzględnionymi uwagami MRR)	Nadal trwają prace w zakresie opracowania kryteriów wyboru projektów. Przyjęcie kryteriów przez Komitet Monitorujący jest planowane na posiedzeniu w lutym 2008 r.	Zgodnie z harmonogramem pierwsze nabory odbędą się w kwietniu 2008 r.
Lubelskie	NIE.	Instytucją Pośredniczącą II stopnia dla dwóch pierwszych priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 jest	Uszczegółowienie RPO - trwają prace nad uwzględnieniem uwag MRR. Przewidywany termin przyjęcia dokumentu przez Zarząd Województwa Lubelskiego to początek marca 2008r.	Przyjęto kryteria wyboru projektów w preselekcji w ramach Priorytetu I i II .	Zgodnie z harmonogramem pierwsze nabory wniosków odbędą się w marcu 2008 r.

RPO	Gotowość do poddania się audytowi zgodności	System Instytucjonalny	Stan prac nad dokumentami programowymi	Stan prac nad kryteriami wyboru projektów	Data/planowana data naboru projektów
		Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości			
Lubuskie	NIE. Złożenie deklaracji poddania się audytowi zgodności przez IZ oraz IP II jest planowane na przełom lutego i marca 2008 r.	Na podstawie Porozumienia zawartego w dniu 13 grudnia 2007 r. w Zielonej Górze IZ RPO WL deleguje do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze część zadań związanych z wdrażaniem Priorytetu III LRPO – „Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego” jednocześnie powierzając WFOŚiGW rolę Instytucji Pośredniczącej II stopnia	Uszczegółowienie RPO - nadal trwają prace (wersja z 14 stycznia 2008 r. w trakcie weryfikacji)	Przyjęto kryteria dla Priorytetów I, IV i V natomiast zatwierdzenie pozostałych planuje się na 13 marca 2008 r.	Zgodnie z harmonogramem pierwsze nabory wniosków odbędą się w marcu 2008 r.
Łódzkie	TAK. Warunkowe zgłoszenie deklaracji gotowości do poddania się audytowi zgodności zgłoszono w dniu 24 grudnia 2007 r.	W systemie zarządzania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 - 2013 nie jest przewidziany podmiot pełniący funkcję IP czy IP II	Uszczegółowienie RPO - nadal trwają prace (MRR otrzymał wersję ze stycznia 2008 r.)	Nadal trwają prace w zakresie opracowania kryteriów wyboru projektów oraz trybu zastosowania kryteriów wyboru finansowych operacji. Projekt tych dokumentów został także przesłany do KE.	Zgodnie z harmonogramem pierwsze nabory wniosków odbędą się w kwietniu 2008r.
Małopolskie	TAK. W dniu 25 stycznia br. IZ MRPO przekazała Generalnemu Inspektorowi Kontroli Skarbowej deklarację gotowości do audytu. W obszarach dotyczących struktury organizacyjnej, dokumentów programowych, systemów informatycznych i zasobów ludzkich zgłoszono pełną gotowość do audytu, natomiast w obszarach dotyczących porozumień międzyinstytucjonalnych oraz podręczników procedur – gotowość warunkową.	W ramach MRPO zakłada się przekazanie jednej Instytucji Pośredniczącej II stopnia zadań w zakresie wdrażania Priorytetu II – „Gospodarka regionalnej szansy”. W tym celu utworzono wojewódzką samorządową jednostkę organizacyjną Województwa Małopolskiego pn. Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości (MCP), na podstawie Uchwały Nr XII/144/07 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 29 października 2007 r. Podpisanie stosownego porozumienia pomiędzy MCP a IZ MRPO zaplanowano na luty 2008 r., a osiągnięcie zdolności funkcjonalnej MCP na II kwartał 2008 r.	Uszczegółowienie RPO - opracowano i przekazano do MRR, trwają prace nad ich ostateczną wersją	Przyjęto kryteria dla kilkunastu działań RPO, pozostałe kryteria zostaną przyjęte do 3 marca 2008 r.	Pierwsze nabory wniosków odbędą się w lutym 2008 r.

RPO	Gotowość do poddania się audytowi zgodności	System Instytucjonalny	Stan prac nad dokumentami programowymi	Stan prac nad kryteriami wyboru projektów	Data/planowana data naboru projektów
Mazowieckie	NIE.	Ustanowiono IP II. W dniu 27 lipca 2007 r. ustanowiono Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych.	Uszczegółowienie RPO - trwają prace nad ostateczną wersją	Nie przyjęto kryteriów wyboru projektów.	Pierwsze nabory są planowane na II kwartał 2008 r.
Opolskie	TAK. Deklaracja gotowości do poddania się audytowi zgodności w zakresie IZ RPO i IP RPO została złożona w dniu 28 września 2007 r.	Rolę IP II stopnia pełni Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki powołane na mocy Uchwały Sejmiku Województwa Opolskiego nr V/38/2007 z dnia 27 lutego 2007 r. W dniu 18 września 2007 r. IZ podpisał z IP II stopnia porozumienie w sprawie przekazania zadań z zakresu realizacji Priorytetu I Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu z wyłączeniem Poddziałania 1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny.	Uszczegółowienie RPO - trwają prace nad ostateczną wersją (uszczegółowienie po ostatecznej opinii MRR)	Część kryteriów przyjęto w listopadzie i grudniu 2007 r. oraz styczniu 2008 r. Pozostałe zostaną przyjęte na kolejnych posiedzeniach Komitetu Monitorującego.	Zgodnie z harmonogramem pierwsze nabory wniosków odbędą się w lutym 2008 r.
Podkarpackie	TAK. IZ RPO WP w dniu 9 stycznia 2008 r. przesała do Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej deklarację gotowości do poddania się audytowi zgodności. Ze względu na stan przygotowań IZ RPO WP deklaracja zgłoszona do Ministerstwa Finansów ma charakter warunkowy.	Nie powołano IP i IP II. IZ RPO WP powierzyła zadania związane z implementacją Priorytetu I Departamentowi Wspierania Przedsiębiorczości, w związku z tym zrezygnowano z wyłonienia IP II stopnia	Uszczegółowienie RPO - wersja ze stycznia br. uwzględniająca kryteria zatwierdzone przez KM została przekazana do MRR	Kryteria przyjęto na posiedzeniu KM RPO w dniu 3 stycznia 2008 r.	Zgodnie z harmonogramem pierwsze nabory wniosków odbędą się w lutym 2008 r.
Podlaskie	NIE.	Dla RPO WP nie przewiduje się powołania instytucji pośredniczących	Uszczegółowienie RPO - w dniu 4 stycznia 2008 r. dokument został przekazany do MRR, gdzie trwa jego weryfikacja	Trwają prace. Propozycje kryteriów wyboru projektów przedstawiono na posiedzeniu Komitetu Monitorującego RPO w dniu 16 stycznia 2008 r. Członkowie KM i przedstawiciel KE zgłosili propozycje zmian do projektu kryteriów. Z uwagi na zmiany w Zarządzie Województwa przyjęcie kryteriów przełożono na następane posiedzenie KM.	Zgodnie z harmonogramem pierwsze nabory wniosków odbędą się w lutym 2008 r.
Pomorskie	TAK. W zakresie IZ RPO deklarację gotowości złożono w dniu 28 grudnia 2007r. Złożenie deklaracji w zakresie IP II stopnia planowane jest w ciągu 14 tygodni od daty podpisania umowy	Nie powołano IP. W grudniu 2007 r. przygotowano Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) dotyczącą wyboru IP II. Planowany termin zakończenia	Uszczegółowienia RPO - zatwierdzone przez Zarząd Województwa w dniu 11 grudnia 2007 r. MRR przekazał do IZ uwagi do dokumentu	Kryteria wyboru projektów zostaną zatwierdzone przez Zarząd Województwa Pomorskiego w lutym 2008 r.	Zgodnie z harmonogramem pierwsze nabory odbędą się w lutym 2008 r.

RPO	Gotowość do poddania się audytowi zgodności	System Instytucjonalny	Stan prac nad dokumentami programowymi	Stan prac nad kryteriami wyboru projektów	Data/planowana data naboru projektów
		procedury wyboru to marzec 2008 r.			
Śląskie	TAK. W dniu 31 października 2007 r. IZ RPO WSL i IP II RPO WSL złożyły deklarację gotowości do poddania się audytowi zgodności	Ustanowiono IP II. Jej rolę pełni jednostka budżetowa IZ RPO WSL p.n. Śląskie Centrum Przedsiębiorczości, powołana uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr III/13/4/2007 z dnia 19.09.2007. Na podstawie porozumienia IZ RPO WSL deleguje do IP II RPO WSL zadania związane z wdrażaniem działania 1.2 i poddziałań 3.1.1 oraz 3.1.2 RPO WSL.	Uszczegółowienia RPO - przyjęte przez Zarząd Województwa Śląskiego dnia 27.12.2007 r., uszczegółowienie po ostatecznej opinii MRR	Kryteria dla 2 działań zostały przyjęte w dniu 18 grudnia 2007 r.	Pierwsze nabory odbyły się w dniu 28 grudnia 2007 r.
Świętokrzyskie	NIE. IZ nie zgłosiła deklaracji gotowości do audytu zgodności.	Brak IP. Instytucja Zarządzająca nie przewiduje w systemie wdrażania RPOWS powołania Instytucji Pośredniczącej. W strukturze Urzędu Marszałkowskiego wyodrębniony jest Departament Funduszy Strukturalnych i Departament Budżetu i Finansów pełniące funkcje wdrażające.	Uszczegółowienie RPO -przekazane do MRR do zaopiniowania	Kryteria nie zostały przyjęte.	Pierwszy nabór wniosków jest planowany w kwietniu 2008 r.
Warmińsko-mazurskie	TAK. Zgłoszono deklarację gotowości do poddania się audytowi zgodności. IZ przekazała deklarację gotowości do poddania się audytowi zgodności Głównemu Inspektorowi Kontroli Skarbowej w Ministerstwie Finansów oraz Departamentowi Koordynacji Programów Regionalnych w MRR. IZ otrzymała potwierdzenie z ww. instytucji o przyjęciu deklaracji gotowości.	Ustanowiono IP. W dniu 19 czerwca 2007 r. zostało zawarte Porozumienie pomiędzy Zarządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego (IZ) a Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie (IP) w sprawie systemu realizacji RPO WiM na lata 2007-2013 dla Priorytetu VI Środowisko przyrodnicze. Trwa procedura wyboru IP II. W dniu 24 stycznia 2008 r. odbyło się posiedzenie komisji przetargowej. Jediną ofertę przekazano Komisji do oceny. Na początku lutego planowane jest zakończenie oceny złożonej oferty przez Komisję.	Uszczegółowienie RPO - trwają prace nad ostateczną wersją. Zatwierdzenie w/w dokumentu przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zaplanowano w drugiej połowie lutego 2008 r.	Kryteria wyboru projektów przyjęto na posiedzeniu KM RPO w dniu 31 stycznia 2008 r.	Zgodnie z harmonogramem pierwsze nabory odbędą się w kwietniu 2008 r.
Wielkopolskie	TAK. Zgłoszono deklarację gotowości do poddania się audytowi zgodności. Instytucja	Ustanowiono IP i podpisano porozumienie w dniu 1 grudnia 2007 r. Jej	Uszczegółowienie RPO - trwają prace, MRR przekazał do IZ uwagi do dokumentu	Planowany termin przyjęcia Kryteriów – luty 2008 r.	Zgodnie z harmonogramem pierwsze nabory odbędą się w lutym

RPO	Gotowość do poddania się audytowi zgodności	System Instytucjonalny	Stan prac nad dokumentami programowymi	Stan prac nad kryteriami wyboru projektów	Data/planowana data naboru projektów
	Zarządzająca WRPO oraz Instytucja Pośrednicząca są w trakcie audytu zgodności.	rolę dla Priorytetu III „Środowisko Przyrodnicze” będzie pełnić Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.			2008 r.
Zachodniopomorskie	TAK. Instytucja Zarządzająca RPO WZ złożyła warunkową deklarację gotowości poddania się audytowi zgodności w grudniu 2007 r.	Nie przewiduje się powołania IP oraz IP/II/IW	Uszczegółowienie RPO - przekazane do MRR do zaopiniowania (wersja z kryteriami formalnymi), dokument w trakcie weryfikacji	Przyjęto kryteria formalne. Trwają prace nad kryteriami merytorycznymi, które zostaną przyjęte na posiedzeniu KM w marcu 2008 r.	Zgodnie z harmonogramem pierwsze nabory wniosków odbędą się w I kwartale 2008 r.

2. Informacja na temat postępu w przygotowaniu Indywidualnych Projektów Kluczowych

W styczniu 2008 r. zakończył się proces weryfikacji list projektów kluczowych dla krajowych programów operacyjnych: *Infrastruktura i Środowisko* (PO IiŚ), *Innowacyjna Gospodarka* (PO IG) oraz *Rozwój Polski Wschodniej* (PO RPW). W jego wyniku ograniczono, w oparciu o kryteria strategiczne, liczbę projektów na listach dla poszczególnych programów operacyjnych. Obecnie znajdują się na nich 433 projekty, w tym 365 podstawowych oraz 68 rezerwowych. Ogólna wartość tych projektów wynosi 166 447,65 mln zł, w tym alokacja funduszy z UE - 104 841,07 mln zł. W porównaniu z listami opublikowanymi w 2007 r., liczba projektów na zaproponowanych listach projektów indywidualnych zmniejszyła się o 49% (w tym projektów podstawowych o 33%, a rezerwowych o 78%). Wylimitowanie projektów nie spełniających kryteriów strategicznych lub niemożliwych do realizacji w latach 2007-2015 pozwoliło na dostosowanie wartości projektów znajdujących się na zweryfikowanych listach do dostępnych alokacji w ramach działań/priorytetów programów operacyjnych. Ponadto, uwolnione środki w wysokości 29 343,46 mln zł, które dotychczas alokowane były na projekty indywidualne, zostaną przeznaczone projekty wyłaniane w trybie konkursowym.

Liczbę projektów, orientacyjny koszt całkowity ich realizacji oraz szacunkową kwotę dofinansowania UE przed i po weryfikacji oraz skalę dokonanych zmian przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 11. Liczba projektów, orientacyjny koszt całkowity ich realizacji oraz szacunkowa kwota dofinansowania UE przed weryfikacją.

Program Operacyjny	Liczba projektów			Orientacyjny koszt całkowity (mln PLN)			Szacunkowa kwota dofinansowania (mln PLN)		
	Lista podstawowa	Lista rezerwowa	Łącznie	Lista podstawowa	Lista rezerwowa	Łącznie	Lista podstawowa	Lista rezerwowa	Łącznie
PO IS	318	273	591	132 869,30	55 342,09	188 211,40	82 168,76	34 514,53	116 683,28
PO IG	116	29	145	10 935,20	1 393,56	12 328,76	9 157,21	1 158,11	10 315,32
PO RPW	107	10	117	9 118,04	941,75	10 059,79	7 185,92	-	7 185,92
Razem	541	312	853	152 922,54	57 677,40	210 599,94	98 511,89	35 672,64	134 184,52

Źródło: MRR

Tabela 12. Liczba projektów, orientacyjny koszt całkowity ich realizacji oraz szacunkowa kwota dofinansowania UE na zaproponowanych zweryfikowanych listach projektów indywidualnych.

Program Operacyjny	Liczba projektów			Orientacyjny koszt całkowity (mln PLN)			Szacunkowa kwota dofinansowania (mln PLN)		
	Lista podstawowa	Lista rezerwowa	Łącznie	Lista podstawowa	Lista rezerwowa	Łącznie	Lista podstawowa	Lista rezerwowa	Łącznie
PO IS	174	52	226	118 634,77	27 607,89	146 242,67	71 266,32	18 070,96	89 337,28
PO IG	84	6	90	9 564,71	534,32	10 099,03	7 892,36	386,01	8 278,37
PO RPW	107	10	117	9 164,19	941,77	10 105,95	7 225,41	-	7 225,41
Razem	365	68	433	137 363,67	29 083,98	166 447,65	86 384,09	18 456,97	104 841,07

Źródło: MRR

Tabela 13. Zmiany w kształcie list dokonane w wyniku procesu weryfikacji.

Program Operacyjny	Zmiany w liczbie projektów		Zmiana orientacyjnego kosztu całkowitego (mln PLN)		Szacunkowa kwota dofinansowania (mln PLN)	
	Łącznie	Zmiana w %	Łącznie	Zmiana w %	Łącznie	Zmiana w %
PO IS	-365	-62%	-41 968,73	-22%	-27 346,00	-23%
PO IG	-55	-38%	-2 229,73	-18%	-2 036,95	-20%
PO RPW	0	0	+46,17	+0,5%	+39,49	+1%
Razem	-420	-49%	-44 152,29	-21%	-29 343,46	-22%

Źródło: MRR

W wyniku weryfikacji zakresów niektórych projektów oraz rynkowych zmian kosztów inwestycji zaktualizowano wartości całkowite oraz ich maksymalne wartości dofinansowania. Ponadto, dla wszystkich projektów znajdujących się na listach zweryfikowano terminy realizacji, przyjmując wyraźne rozgraniczenie fazy przygotowania projektu oraz fazy wdrażania. Termin realizacji projektu umieszczony na opublikowanej liście liczony jest od momentu dostarczenia przez beneficjenta wniosku o dofinansowanie do właściwej instytucji. Dzięki przeprowadzonej analizie zidentyfikowano również podobne projekty w różnych programach operacyjnych (PO IiŚ, PO RPW, RPO), w przypadku których istnieje ryzyko pokrywania się inwestycji; projekty te zostały rekomendowane do umieszczenia do realizacji wyłącznie w ramach jednego programu operacyjnego.

3. Krajowy System Informatyczny 2007-2013

Krajowy System Informatyczny KSI (SIMIK 07-13) obecnie wykorzystywany jest w odniesieniu do programów operacyjnych, w ramach których uruchomione zostały procesy naboru i oceny projektów.

Do końca stycznia 2008 r. wprowadzane były wnioski i umowy o dofinansowanie w przypadku dwóch programów operacyjnych - PO *Kapitał Ludzki* oraz PO *Pomoc techniczna*. W zakresie pozostałych programów operacyjnych system będzie wykorzystywany z chwilą uruchomienia procesów naboru i oceny projektów, co jest planowane w I kwartale br.

Tabela 14. Wprowadzone wnioski i umowy/decyzje do KSI (SIMIK 07-13), stan na koniec stycznia 2008 r.

PROGRAM	Liczba wniosków o dofinansowanie wprowadzonych do KSI (SIMIK 07-13)	Wartość wniosków o dofinansowanie wprowadzonych do KSI (SIMIK 07-13)	Liczba umów/decyzji o dofinansowanie wprowadzonych do KSI (SIMIK 07-13)	Wartość umów/decyzji o dofinansowanie wprowadzonych do KSI (SIMIK 07-13)
PO Infrastruktura i Środowisko	-	-	-	-
PO Kapitał Ludzki	2039	993 300 881,34 zł	9	8 523 544,04 zł
PO Innowacyjna Gospodarka	-	-	-	-
PO Rozwój Polski Wschodniej	-	-	-	-
PO Pomoc Techniczna 2007-2013	26	246 938 370,49 zł	19	199 629 267,68 zł
Regionalne Programy Operacyjne	-	-	-	-
+ inne	-	-	-	-
RAZEM	2065	1 240 239 251,83 zł	28	208 152 811,72 zł

Źródło: MRR